

<https://www.bta.bg/bg/news/economy/492539-ikonomistite-na-ban-kolkoto-po-podgotvena-e-balgariya-tolkova-po-golemi-polzi->

Учените препоръчват подкрепящите мерки за бизнеса да отпаднат в Бюджет 2023 г.

Икономистите на БАН: Колкото по-подготвена е България, толкова по-големи ползи ще имаме при присъединяването към еврозоната

[Екатерина Тотева](#)

Снимка: eurozone.dir.bg

София,

18.07.2023 16:19

(БТА)

Трудното постигане на консенсус по важни за страната въпроси създава рискове за изпълнението на вече поети ангажименти, в т.ч. и по Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ), което може да доведе до по-висок бюджетен дефицит и до отлагане приемането на еврото и след 2025 г. Това се казва в редовния Годишен доклад "Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания" на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките с тема на фокус "Еврозоната и присъединяваща се България", съобщи от Института.

Колкото по-подготвена е страната ни, толкова по-големи ползи би реализирала и по-малко предизвикателства би срещнала тя при бъдещото си присъединяване към еврозоната, е основната теза в редовния Годишен доклад "Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания" на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките с тема на фокус: "Еврозоната и присъединяваща се България".

Предварителните данни за изпълнението на консолидираната фискална програма за първите четири месеца на 2023 г. показват влошаване на бюджетното салдо с 1,1 млрд. лв. поради по-ниските постъпления от данъци спрямо направените бюджетни разходи, смятат икономистите. Затова и препоръката им е в предложения Закон за държавния бюджет за 2023 г. подкрепящите мерки за бизнеса да отпаднат, а отчисляването на дивидентите на държавните предприятия към бюджета да не са в пълен размер, защото това ще възпрепятства реинвестирането на остатъка от печалбата.

Фокусът в доклада разглежда в съпоставителен план икономическите резултати и провежданите политики в еврозоната през първите 20 години от въвеждането на еврото в реално парично обращение, както и опитът на 2 групи страни от ЕС - балтийските държави: Естония, Латвия и Литва, които са членки на еврозоната, и страните с дерогация: Полша, Чехия, Унгария и Румъния, които имат потенциал, но към момента се въздържат от членство.

Анализът на икономистите от БАН на приелите еврото след финансово-икономическата криза от 2008 г. страни показва, че не се наблюдават сериозни инфлационни сътресения, което подкрепя тезата, че изборът на момента за присъединяване е важен както в краткосрочен, така и в дългосрочен план. Опитът на Полша, Чехия, Унгария и Румъния пък е, че част от очакваните ползи могат да се реализират и извън еврозоната - засилване на интеграцията на икономиката, синхронизиране на икономическия цикъл, по-голям приток на преки чуждестранни инвестиции, валутна стабилност, разширен достъп на домакинствата и фирмите до по-евтин ресурс, по-висока стабилност на финансовия сектор, поради разширяване на източниците за финансирането, валутна стабилност и др.

Икономистите са категорични, че приемането на единната валута в България предполага определени ползи, но не трябва да се пренебрегва фактът, че този процес може да доведе до определени сътресения и рискове, ако икономиката ни не е готова.

Годишният доклад на учените от ИИИ разглежда още състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през 2022 г. и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2025 г.

Според авторите икономическият растеж през 2022 г. се е забавил до 3,4 на сто при реализиран рекорден реален растеж на БВП от 7,6 на сто през 2021 г. Забавянето на икономическата активност през м.г. се дължи на влошаването на икономическата обстановка в регионален и световен план, следствие на военния конфликт в Украйна, последвалите икономически санкции срещу Русия, както и предприетите строги противоепидемични мерки в Китай, което предизвика затруднения и прекъсвания във веригите на доставки на стоки и суровини. Икономическата обстановка през първото тримесечие на 2023 г. изглежда благоприятна при наличието на нисък прираст на индикатора за бизнес климата, смятат учените.

Годишната инфлация през 2022 г. възлиза на 14,3 на сто, което е една от основните причини да се отложи оценката на готовността на страната ни за присъединяване към еврозоната, става известно от ооклада. Сред факторите с най-голям принос за ускоряването на цените са поскъпването на основните енергоизточници и селскостопанските продукти на международните пазари, както и високите цени на

международните превози. Според учените през първото тримесечие на 2023 г. инфлацията се е забавила поради низходящата динамика на цените на енергийните стоки и останалите суровини на международните пазари. Очаква се инфлацията да остане по-висока в краткосрочен план, въпреки провежданата рестриктивна парична политика от водещите централни банки в световен план и повишаването на задължителните минимални резерви от БНБ, което ще се дължи на действието на вътрешни проинфлационни фактори.

Основните параметри на пазара на труда - икономическа активност, заетост и безработица, през 2022 г. се възстановяват до нивата си преди пандемията от КОВИД-19. Безработицата възлиза на 4,3 на сто, като след 2-годишен спад работната сила нараства, а при показателите за заетостта се регистрират най-добри стойности за последните 2 десетилетия, анализират икономистите от БАН. Според тях намаляване на заетите лица се отчита единствено във възрастовата група 25-34 години, което трайно я отличава като рискова. Неблагоприятната демографска ситуация в страната все повече оказва ефект върху пазара на труда. Натискът за увеличаване на доходите от труд ще продължи да нараства, надминавайки растежа на производителността на труда, като през 2022 г. България заема водещо място в ЕС по нарастване на средната работна заплата, се казва в доклада.

Фискалната политика през 2022 г. се определя от високата ценова динамика, при която по-високите реализирани бюджетни приходи са насочени към мерки за компенсиране на намаляващата покупателна способност на домакинствата и за разширяване на по-ниските ставки на ДДС за бизнеса, което рискува устойчивостта на бюджетните приходи. Анализът на икономистите сочи, че приходите от данък печалба отчитат изпреварващ темп на растеж в резултат от възстановената икономическа активност, а приходите от данъка върху доходите на физическите лица нарастват с 10 на сто на годишна база, следствие на предприетите антикризисни правителствени мерки за преодоляване на спада в заетостта и доходите, и постепенното възстановяване на икономическата активност.

Според учените годишният прираст на постъпленията от косвени данъци се дължи на премахването на ограничителните мерки във връзка с пандемията и увеличеното вътрешно потребление и вноса, а на неданъчните - на увеличените приходи на фонд "Сигурност на електроенергийната система". В този смисъл очакванията за ускорено изпълнение на европейските инвестиционни проекти за програмния период на ЕС за 2014-2020 г. не се оправдават, което поставя под риск фискалната позиция за 2023 г.

Забавянето на промените в националното законодателство, свързани с НПВУ, е съществен риск пред изпълнението на заложените инвестиционни проекти и капиталовата програма на правителството, категорични са учените. Според тях правителствените субсидии под формата на компенсации за високите енергийни цени, както и разходите за социално осигуряване, подпомагане и грижи, продължават да нарастват през 2022 г. и все повече поставят в риск запазването на фискалната стабилност. Въпреки че държавният дълг е нисък, фискалната предпазливост е препоръчителна предвид натиска върху публичните финанси и необходимостта от запазване на фискални буфери при високата икономическа несигурност в регионален и световен план, става известно от доклада.

Анализът на външотърговските отношения на България през 2022 г. показва, че в ниска степен се реализират предимствата, произтичащи от нарастването на цените в световен мащаб, което издава структурна невъзможност на икономиката ни да се адаптира към по-високо технологично производство и респективно износ. Въпреки че делът на инвестиционните стоки нараства, което е положителна тенденция предвид по-високата им добавена стойност, износът и вносът на суровини и материали продължават да доминират в структурата на външната търговия, смятат учените. И посочват, че през 2022 г. износът на оръжия, муниции и техните части и принадлежности възлиза на 1,455 млрд. евро, а стойността на реализирания износ на електрическа енергия нараства със 146 на сто. Очакванията са производството и износът на военна продукция и електроенергия да продължат да противодействат на спада на външното търсене на България и през 2023 г.

Миналата година се характеризира със запазване на интензивните темпове на кредитиране на фона на все още умереното вдигане на лихвените проценти, отчитат учените от ИИИ. Очакванията им са през 2023 г. да настъпи известна промяна в състоянието на финансовия сектор в страната, тъй като протичащите изменения на средата създават условия за нарастване на дела на необслужваните кредити, а оттам и до растеж на провизиите и понижение на показателите за рентабилност в банковия сектор.

Средносрочната прогноза на ИИИ при БАН е, че вътрешното търсене постепенно ще се възстановява до 2025 г., докато приносът на външното търсене в икономическия растеж ще остане отрицателен. Очаква се инфлацията да бъде по-висока от обичайната през последните години, а безработицата - на същите нива и дори леко да се понижи през следващите 2 години. Разкриването на нови работни места ще намали драстично влиянието си върху темповете на икономически растеж, смятат учените. Според тях неизпълнението на вече поети ангажменти, в т.ч. и по НПВУ, може да доведе до по-висок бюджетен дефицит и по-голяма нужда от външно финансиране, което би отложило членството на България в еврозоната и след 2025 г.

<https://news.bg/finance/ikonomistite-v-ban-zovat-da-si-izpalnim-angazhimentite-da-ne-oteche-evrozonata-za-sled-2025-g.html>

Икономистите в БАН зоват да си изпълним ангажиментите, да не отече Еврозоната за след 2025 г.

18.07.2023 21:18:26

Колкото по-подготвена е страната ни, толкова по-големи ползи би реализирала и по-малко предизвикателства би срещнала тя при бъдещото си присъединяване към Евроната. Това е основният извод в редовния годишен доклад "Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания" на Института за икономически изследвания при Българската академия на науките (БАН) с фокус върху темата "Евроната и присъединяваща се България".

Докладът съпоставява икономическите резултати и провежданите политики в Евроната през първите 20 години от въвеждането на еврото в обращение, както и опита на две групи страни от ЕС - балтийските държави: Естония, Латвия и Литва, които са членки на Евроната, и страните с дерогация: Полша, Чехия, Унгария и Румъния, които към момента се въздържат от членство.

Анализът на страните, приели еврото след финансово-икономическата криза от 2008 г., не показва сериозни сътресения по отношение на инфлацията. Според икономистите това сочи, че изборът на момента за присъединяване е важен, както в краткосрочен, така и в дългосрочен план. Данните за Полша, Чехия, Унгария и Румъния пък показват, че част от очакваните ползи могат да се реализират и извън Евроната - засилване на интеграцията на икономиката, синхронизиране на икономическия цикъл, по-голям приток на преки чуждестранни инвестиции, валутна стабилност, разширен достъп на домакинствата и фирмите до по-евтин ресурс, по-висока стабилност на финансовия сектор, поради разширяване на източниците за финансирането, валутна стабилност и др.

От Института за икономически изследвания изтъкват, че **приемането на единната валута у нас предполага определени ползи, но трябва да се има предвид, че процесът може да доведе до определени сътресения и рискове**, ако икономиката ни не е готова.

Годишният доклад разглежда също състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през 2022 г. и представя прогнози за икономическото развитие до 2025 г.

Отчита се, че икономическият растеж през 2022 г. се е забавил до 3.4% при реализиран рекорден реален растеж на БВП от 7.6% през 2021 г. заради влошаването на икономическата обстановка в регионален и световен план, вследствие на военния конфликт в Украйна, икономическите санкции срещу Русия, както и строгите противоепидемични мерки в Китай, предизвикали затруднения и прекъсвания във веригите на доставки на стоки и суровини. Икономическата обстановка през първото тримесечие на 2023 г. се определя като благоприятна при наличието на нисък прираст на индикатора за бизнес климата.

В доклада се посочва още, че годишната инфлация през 2022 г. възлиза на 14.3%, което е една от основните причини да се отложи оценката на готовността на страната ни за присъединяване към Евроната. Сред факторите с най-голям принос за ускоряването на ръста на цените са поскъпването на основните енергоизточници и селскостопанските продукти на международните пазари, както и високите цени на международните превози. Според икономистите в БАН през първото тримесечие на 2023 г. инфлацията се е забавила поради спада на цените на енергийните стоки и останалите суровини на международните пазари. **Очаква се обаче инфлацията да остане по-висока в краткосрочен план**, въпреки провежданата рестриктивна парична политика от водещите централни банки в световен план и повишаването на задължителните минимални резерви от БНБ, което ще се дължи на вътрешни фактори.

През 2022 г. се отчита възстановяване на нивата на икономическата активност, заетостта и безработицата до тези от преди пандемията от COVID-19.

Безработицата възлиза на 4.3%, като след 2-годишен спад работната сила се увеличава, а при показателите за заетостта се регистрират най-добри стойности за последните 20 години. Намаление на броя на заетите лица се отчита единствено във възрастовата група 25-34 години, което трайно я определя като рискова. Все по-голям ефект върху пазара на труда оказва демографският проблем. Очаква се, че натискът за увеличаване на доходите ще продължи да нараства, надминавайки растежа на производителността на труда, като според данните през 2022 г. България е на водещо място в ЕС по ръст на средната работна заплата.

От Института за икономически изследвания отбелязват, че фискалната политика през 2022 г. се определя от високата ценова динамика, при която **по-високите реализирани бюджетни приходи са насочени към мерки за компенсиране на намаляващата покупателна способност** на домакинствата и за разширяване на по-ниските ставки на ДДС за бизнеса, а това поставя под риск устойчивостта на бюджетните приходи. Анализът сочи, че приходите от данък печалба бележат изпреварващ темп на растеж в резултат от възстановената икономическа активност, а приходите от данъка върху доходите на физическите лица нарастват с 10% на годишна база, следствие на предприетите антикризисни правителствени мерки.

Икономистите в БАН обясняват годишния прираст на постъпленията от косвени данъци с премахването на ограничителните мерки заради ковид пандемията и увеличаването на вътрешно потребление и вноса, а на неданъчните - а увеличените приходи на фонд "Сигурност на електроенергийната система". Очакванията за ускорено изпълнение на европейските инвестиционни проекти за програмния период на ЕС за 2014-2020 г. обаче не се оправдават и това поставя под риск фискалната позиция за 2023 г.

В анализа се отбелязва още, че забавянето на промените в националното законодателство, свързани с ПВУ, е съществен риск пред изпълнението на заложените инвестиционни проекти и капиталовата програма на правителството. Според икономистите **правителствените субсидии под формата на компенсации за високите енергийни цени**, както и разходите за социално осигуряване, подпомагане и грижи, продължават да нарастват през 2022 г. и **все повече поставят в риск запазването на фискалната стабилност**. Въпреки че държавният дълг е нисък, фискалната предпазливост е препоръчителна предвид натиска върху публичните финанси и необходимостта от запазване на фискални буфери при високата икономическа несигурност в регионален и световен план, се допълва в доклада.

Предварителните данни за изпълнението на консолидираната фискална програма за първите четири месеца на 2023 г. показват **влошаване на бюджетното салдо с 1.1 млрд. лв.** поради по-ниските постъпления от данъци спрямо бюджетните разходи. Затова от Института за икономически изследвания към Бан препоръчват в предложениния Закон за държавния бюджет за 2023 г. мерките в подкрепа за бизнеса да отпаднат, а отчисленията на дивидентите на държавните предприятия към бюджета да не са в пълен размер, защото това ще възпрепятства реинвестирането на остатъка от печалбата.

Анализът на външнотърговските отношения на България през 2022 г. показва, че в ниска степен се реализират предимствата, произтичащи от нарастването на цените в световен мащаб, което говори за структурна невъзможност на икономиката ни да се адаптира към по-високо технологично производство и, съответно - износ.

Икономистите отчитат, че въпреки че делът на инвестиционните стоки нараства, което е положителна тенденция предвид по-високата им добавена стойност, износьт и вносьт на суровини и материали продължават да доминират в структурата на външната търговия. Данните сочат, че през 2022 г. износьт на оръжия, муниции и техните части и принадлежности възлиза на 1.455 млрд. евро, а стойността на реализирания износ на електрическа енергия нараства със 146%. Очаква се производството и износьт на военна продукция и електроенергия да продължат да противодействат на спада на външното търсене на България и през 2023 г.

От Института за икономически изследвания отбелязват също, че **2022 г. се характеризира със запазване на интензивните темпове на кредитиране на фона на все още умереното вдигане на лихвените проценти.** През 2023 г. се очаква известна промяна в състоянието на финансовия сектор в страната, тъй като протичащите изменения на средата създават условия за нарастване на дела на необслужваните кредити, а оттам и за растеж на провизиите и понижение на показателите за рентабилност в банковия сектор.

Средносрочната прогноза е, че вътрешното търсене постепенно ще се възстановява до 2025 г., докато приносьт на външното търсене в икономическия растеж ще остане отрицателен. Очаква се инфлацията да бъде по-висока от обичайната през последните години, а безработицата - на същите нива и дори леко да се понижи през следващите 2 години. Според икономистите от БАН разкриването на нови работни места ще намали драстично влиянието си върху темповете на икономически растеж. Те смятат, че **неизпълнението на вече поети ангажменти, включително по ПВУ, може да доведе до по-висок бюджетен дефицит и по-голяма нужда от външно финансиране, което би отложило членството на България в Еврозоната и след 2025 г.**

<https://www.bgfermer.bg/Article/14928027>

Икономистите на БАН: Колкото по-подготвена е България, толкова по-големи ползи ще имаме при присъединяването към еврозоната

18 юли 2023, 15:39 Бг Фермер

Евро СНИМКА: Pixabay

- *Трудното постигане на консенсус по важни за страната въпроси създава рискове за изпълнението на вече поети ангажменти, в т.ч. и по Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ), което може да доведе до по-висок бюджетен дефицит и до отлагане приемането на еврото и след 2025 г., се казва в Годишния доклад за икономическо развитие и политики*

Колкото по-подготвена е страната ни, толкова по-големи ползи би реализирала и по-малко предизвикателства би срещнала тя при бъдещото си присъединяване към еврозоната. Това е основната теза в редовния Годишен доклад „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“ на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките с тема на фокус: „Еврозоната и присъединяваща се България“.

Фокусът в доклада разглежда в съпоставителен план икономическите резултати и провежданите политики в еврозоната през първите 20 години от въвеждането на еврото в реално парично обращение, както и опитът на 2 групи страни от ЕС – балтийските държави: Естония, Латвия и Литва, които са членки на еврозоната, и страните с дерогация: Полша, Чехия, Унгария и Румъния, които имат потенциал, но към момента се въздържат от членство.

Анализът на икономистите от БАН на приелите еврото след финансово-икономическата криза от 2008 г. страни показва, че не се наблюдават сериозни инфлационни сътресения, което подкрепя тезата, че изборът на момента за присъединяване е важен както в краткосрочен, така и в дългосрочен план. Опитът на Полша, Чехия, Унгария и Румъния пък е, че част от очакваните ползи могат да се реализират и извън еврозоната - засилване на интеграцията на икономиката, синхронизиране на икономическия цикъл, по-голям приток на преки чуждестранни инвестиции, валутна стабилност, разширен достъп на домакинствата и фирмите до по-евтин ресурс, по-висока стабилност на финансовия сектор, поради разширяване на източниците за финансирането, валутна стабилност и др.

Икономистите са категорични, че приемането на единната валута в България предполага определени ползи, но не трябва да се пренебрегва фактът, че този процес може да доведе до определени сътресения и рискове, ако икономиката ни не е готова.

Годишният доклад на учените от ИИИ разглежда още състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през 2022 г. и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2025 г.

Според авторите икономическият растеж през 2022 г. се е забавил до 3.4% при реализиран рекорден реален растеж на БВП от 7.6% през 2021 г. Забавянето на икономическата активност през м.г. се дължи на влошаването на икономическата обстановка в регионален и световен план, следствие на военния конфликт в Украйна, последвалите икономически санкции срещу Русия, както и предприетите строги протиепидемични мерки в Китай, което предизвика затруднения и прекъсвания във веригите на доставки на стоки и суровини. Икономическата обстановка през първото тримесечие на 2023 г. изглежда благоприятна при наличието на нисък прираст на индикатора за бизнес климата, смятат учените.

Годишната инфлация през 2022 г. възлиза на 14.3%, което е една от основните причини да се отложи оценката на готовността на страната ни за присъединяване към еврозоната, става ясно от Доклада. Сред факторите с най-голям принос за ускоряването на цените са поскъпването на основните енергоизточници и селскостопанските продукти на международните пазари, както и високите цени на международните превози. Според учените през първото тримесечие на 2023 г. инфлацията се е забавила

поради низходящата динамика на цените на енергийните стоки и останалите суровини на международните пазари. Очаква се инфлацията да остане по-висока в краткосрочен план, въпреки провежданата рестриктивна парична политика от водещите централни банки в световен план и повишаването на задължителните минимални резерви от БНБ, което ще се дължи на действието на вътрешни проинфлационни фактори.

Основните параметри на пазара на труда - икономическа активност, заетост и безработица, през 2022 г. се възстановяват до нивата си преди пандемията от COVID-19. Безработицата възлиза на 4.3%, като след 2-годишен спад работната сила нараства, а при показателите за заетостта се регистрират най-добри стойности за последните 2 десетилетия, анализират икономистите от БАН. Според тях намаляване на заетите лица се отчита единствено във възрастовата група 25-34 години, което трайно я отличава като рискова. Неблагоприятната демографска ситуация в страната все повече оказва ефект върху пазара на труда. Натискът за увеличаване на доходите от труд ще продължи да нараства, надминавайки растежа на производителността на труда, като през 2022 г. България заема водещо място в ЕС по нарастване на средната работна заплата, се казва в Доклада.

Фискалната политика през 2022 г. се определя от високата ценова динамика, при която по-високите реализирани бюджетни приходи са насочени към мерки за компенсиране на намаляващата покупателна способност на домакинствата и за разширяване на пониските ставки на ДДС за бизнеса, което рискува устойчивостта на бюджетните приходи. Анализът на икономистите сочи, че приходите от данък печалба отчитат изпреварващ темп на растеж в резултат от възстановената икономическа активност, а приходите от данъка върху доходите на физическите лица нарастват с 10% на годишна база, следствие на предприетите антикризисни правителствени мерки за преодоляване на спада в заетостта и доходите, и постепенното възстановяване на икономическата активност.

Според учените годишният прираст на постъпленията от косвени данъци се дължи на премахването на ограничителните мерки във връзка с пандемията от COVID-19 и увеличеното вътрешно потребление и вноса, а на неданъчните - на увеличените приходи на фонд „Сигурност на електроенергийната система“. В този смисъл очакванията за ускорено изпълнение на европейските инвестиционни проекти за програмния период на ЕС за 2014-2020 г. не се оправдават, което поставя под риск фискалната позиция за 2023 г.

Забавянето на промените в националното законодателство, свързани с НПВУ, е съществен риск пред изпълнението на заложените инвестиционни проекти и капиталовата програма на правителството, категорични са учените. Според тях правителствените субсидии под формата на компенсации за високите енергийни цени, както и разходите за социално осигуряване, подпомагане и грижи, продължават да нарастват през 2022 г. и все повече поставят в риск запазването на фискалната стабилност. Въпреки че държавният дълг е нисък, фискалната предпазливост е препоръчителна предвид натиска върху публичните финанси и необходимостта от запазване на фискални буфери при високата икономическа несигурност в регионален и световен план, става ясно от Доклада.

Предварителните данни за изпълнението на консолидираната фискална програма за първите четири месеца на 2023 г. показват влошаване на бюджетното салдо с 1.1 млрд. лв. поради по-ниските постъпления от данъци спрямо направените бюджетни разходи, смятат икономистите. Затова и препоръката им е в предложения Закон за държавния бюджет за 2023 г. подкрепящите мерки за бизнеса да отпаднат, а отчисляването на дивидентите на държавните предприятия към бюджета да не са в пълен размер, защото това ще възпрепятства реинвестирането на остатъка от печалбата.

Анализът на външнотърговските отношения на България през 2022 г. показва, че в ниска степен се реализират предимствата, произтичащи от нарастването на цените в световен мащаб, което издава структурна невъзможност на икономиката ни да се адаптира към по-високо технологично производство и респективно износ. Въпреки че делът на инвестиционните стоки нараства, което е положителна тенденция предвид по-високата им добавена стойност, износът и вносът на суровини и материали продължават да доминират в структурата на външната търговия, смятат учените. И посочват, че през 2022 г. износът на оръжия, муниции и техните части и принадлежности възлиза на 1.455 млрд. евро, а стойността на реализирания износ на електрическа енергия нараства със 146%. Очакванията са производството и износът на военна продукция и електроенергия да продължат да противодействат на спада на външното търсене на България и през 2023 г.

2022 г. се характеризира със запазване на интензивните темпове на кредитиране на фона на все още умереното вдигане на лихвените проценти, отчитат учените от ИИИ. Очакванията им са през 2023 г. да настъпи известна промяна в състоянието на финансовия сектор в страната, тъй като протичащите изменения на средата създават условия за нарастване на дела на необслужваните кредити, а оттам и до растеж на провизиите и понижение на показателите за рентабилност в банковия сектор.

Средносрочната прогноза на ИИИ при БАН е, че вътрешното търсене постепенно ще се възстановява до 2025 г., докато приносът на външното търсене в икономическия растеж ще остане отрицателен. Очаква се инфлацията да бъде по-висока от обичайната през последните години, а безработицата - на същите нива и дори леко да се понижи през следващите 2 години. Разкриването на нови работни места ще намали драстично влиянието си върху темповете на икономически растеж, смятат учените. Според тях неизпълнението на вече поети ангажменти, в т.ч. и по НПВУ, може да доведе до по-висок бюджетен дефицит и по-голяма нужда от външно финансиране, което би отложило членството на България в еврозоната и след 2025 г.

<https://nova.bg/news/view/2023/07/18/419451/%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4-%D0%BB%D0%B8%D0%BF%D1%81%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%B5%D0%BD%D1%81%D1%83%D1%81%D0%B8-%D0%BF%D0%BE-%D0%B2%D0%B0%D0%B6%D0%BD%D0%B8-%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B8-%D0%BC%D0%BE%D0%B6%D0%B5-%D0%B4%D0%B0-%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D0%B0%D0%B2%D0%B8-%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B5%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D0%B5%D1%82%D0%BE-%D0%BD%D0%B0-%D0%B5%D0%B2%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%BE/>

Доклад: Липсата на консенсуси по важни теми може да забави приемането на еврото

18 юли 2023 23:26

Документът е изготвен от Института за икономически изследвания при БАН

Трудното постигане на консенсус по важни за страната въпроси създава рискове за изпълнението на вече поети ангажименти, включително и по Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ). Това може да доведе до по-висок бюджетен дефицит и до отлагане приемането на еврото и след 2025 г. Това се казва в редовния годишния доклад "Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания" на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките.

Колкото по-подготвена е страната ни, толкова по-големи ползи би реализирала и по-малко предизвикателства би срещнала при бъдещото си присъединяване към еврозоната, гласи още докладът.

Предварителните данни за изпълнението на консолидираната фискална програма за първите четири месеца на 2023 г. показват влошаване на бюджетното салдо с 1,1 млрд. лв. поради по-ниските постъпления от данъци спрямо направените бюджетни разходи, смятат икономистите. Затова и препоръката им е в предложението Закон за държавния бюджет за 2023 г. подкрепящите мерки за бизнеса да отпаднат, а отчисляването на дивидентите на държавните предприятия към бюджета да не са в пълен размер. Това, според тях, ще възпрепятства реинвестирането на остатъка от печалбата.

Фокусът в доклада разглежда в съпоставителен план икономическите резултати и провежданите политики в еврозоната през първите 20 години от въвеждането на еврото в реално парично обращение. Засегнат е и опитът на две групи страни от ЕС - балтийските държави Естония, Латвия и Литва, които са членки на еврозоната, и страните с дерогация - Полша, Чехия, Унгария и Румъния, които имат потенциал, но към момента се въздържат от членство.

Колкото по-подготвена е страната ни, толкова по-големи ползи би реализирала

2023-07-18 | 20:45:22 | Финанси

Икономистите в БАН зоват да си изпълним ангажиментите, да отече Еврозоната за след 2025 г.

Колкото по-подготвена е страната ни, толкова по-големи изгоди би осъществила и по-малко провокации би срещнала тя при бъдещото си присъединение към Еврозоната. Това е главният извод в постоянния годишен отчет "Икономическо развиване и политики в България: оценки и упования" на Института за стопански проучвания (ИИИ) при Българската академия на науките (БАН) с фокус върху тематиката "Еврозоната и присъединяваща се България".

Докладът съпоставява икономическите резултати и провежданите политики в Еврозоната през първите 20 години от въвеждането на еврото в обращение, както и опита на две групи страни от Европейски Съюз - балтийските страни: Естония, Латвия и Литва, които са членки на Еврозоната, и страните с дерогация: Полша, Чехия, Унгария и Румъния, които все още се въздържат от участие.

Анализът на страните, приели еврото след финансово-икономическата рецесия от 2008 година, не демонстрира съществени разтърсвания във връзка с инфлацията. Според икономистите това сочи, че изборът на момента за присъединение е значим, както в кратковременен, по този начин и в дълготраен проект. Данните за Полша, Чехия, Унгария и Румъния пък демонстрират, че част от предстоящите изгоди могат да се осъществят и отвън Еврозоната - усилване на интеграцията на стопанската система, синхронизиране на икономическия цикъл, по-голям приток на директни задгранични вложения, валутна непоклатимост, уголемен достъп на семействата и компаниите до по-евтин запас, по-висока непоклатимост на финансовия бранш, заради разширение на източниците за финансирането, валутна непоклатимост и други

От Института за стопански проучвания акцентират, че приемането на единната валута у нас допуска избрани изгоди, само че би трябвало да се има поради, че процесът може да докара до избрани разтърсвания и опасности, в случай че стопанската система ни не

е подготвена.

Годишният отчет преглежда също положението и развиването на световната и националната стопанска система през 2022 година и показва прогнози за икономическото развиване до 2025 година

Отчита се, че икономическият напредък през 2022 година се е забавил до 3.4% при осъществен рекорден действителен напредък на Брутния вътрешен продукт от 7.6% през 2021 година поради утежняването на икономическата конюнктура в районен и международен проект, в резултат на военния спор в Украйна, икономическите наказания против Русия, както и строгите противоепидемични ограничения в Китай, провокирали усложнения и спирания във веригите на доставки на артикули и първични материали. Икономическата конюнктура през първото тримесечие на 2023 година се дефинира като удобна при съществуването на невисок приръст на знака за бизнес климата.

В отчета се показва още, че годишната инфлация през 2022 година възлиза на 14.3%, което е една от главните аргументи да се отсрочи оценката на готовността на страната ни за присъединение към Евронзоната. Сред факторите с максимален принос за ускоряването на растежа на цените са повишаването на главните енергоизточници и селскостопанските артикули на интернационалните пазари, както и високите цени на интернационалните транспорти. Според икономистите в Българска академия на науките през първото тримесечие на 2023 година инфлацията се е забавила заради спада на цените на енергийните артикули и останалите първични материали на интернационалните пазари. Очаква се обаче инфлацията да остане по-висока в кратковременен проект, макар провежданата рестриктивна парична политика от водещите централни банки в международен проект и повишението на наложителните минимални запаси от Българска народна банка, което ще се дължи на вътрешни фактори.

През 2022 година се регистрира възстановяване на равнищата на икономическата интензивност, заетостта и безработицата до тези от преди пандемията от COVID-19. Безработицата възлиза на 4.3%, като след 2-годишен спад работната мощ се усилва, а при индикаторите за заетостта се записват най-хубави стойности за последните 20 години. Намаление на броя на заетите лица се регистрира само във възрастовата група 25-34 години, което трайно я дефинира като рискова. Все по-голям резултат върху пазара на труда оказва демографският проблем. Очаква се, че натискът за увеличение на приходите ще продължи да нараства, надминавайки растежа на продуктивността на труда, като съгласно данните през 2022 година България е на водещо място в Европейски Съюз по растеж на междинната работна заплата.

От Института за стопански проучвания означават, че фискалната политика през 2022 година се дефинира от високата ценова динамичност, при която по-високите осъществени бюджетни приходи са ориентирани към ограничения за компенсиране на намаляващата покупателна дарба на семействата и за разширение на по-ниските ставки на Данък добавена стойност за бизнеса, а това слага под риск устойчивостта на бюджетните приходи. Анализът сочи, че приходите от налог облага бележат изпреварващ ритъм на напредък в следствие от възобновената икономическа интензивност, а приходите от налога върху приходите на физическите лица нарастват с

10% на годишна база, разследване на подхванатите антикризисни държавни ограничения.

Икономистите в Българска академия на науките изясняват годишния приръст на постъпленията от косвени налози с премахването на ограничаващите ограничения поради коронавирус пандемията и увеличението на вътрешно ползване и вноса, а на неданъчните - а увеличените доходи на фонд " Сигурност на електроенергийната система ". Очакванията за ускорено осъществяване на европейските капиталови планове за програмния интервал на Европейски Съюз за 2014-2020 година обаче не се оправдават и това слага под риск фискалната позиция за 2023 година

В разбора се отбелязва още, че забавянето на измененията в националното законодателство, свързани с ПВУ, е значителен риск пред осъществяването на заложените капиталови планове и финансовата стратегия на държавното управление. Според икономистите държавните дотации под формата на обезщетения за високите енергийни цени, както и разноските за обществено обезпечаване, подкрепяне и грижи, не престават да нарастват през 2022 година и от ден на ден слагат в риск запазването на фискалната непоклатимост. Въпреки че държавният дълг е невисок, фискалната нерешителност е целесъобразна поради натиска върху обществените финанси и нуждата от опазване на фискални буфери при високата икономическа неустановеност в районен и международен проект, се добавя в отчета.

Предварителните данни за осъществяването на консолидираната фискална стратегия за първите четири месеца на 2023 година демонстрират утежняване на бюджетното салдо с 1.1 милиарда лева заради по-ниските приходи от налози по отношение на бюджетните разноски. Затова от Института за стопански изследвания към Бан предлагат в оферти Закон за държавния бюджет за 2023 година ограниченията в поддръжка за бизнеса да отпаднат, а отчисленията на дивидентите на държавните предприятия към бюджета да не са в цялостен размер, тъй като това ще попречва реинвестирането на остатъка от облагата.

Анализът на външнотърговските връзки на България през 2022 година демонстрира, че в ниска степен се осъществяват преимуществата, произлизащи от повишаването на цените в международен мащаб, което приказва за структурна неспособност на стопанската система ни да се приспособява към по-високо софтуерно произвеждане и, надлежно - експорт. Икономистите регистрират, че макар че делът на капиталовите артикули нараства, което е позитивна наклонност поради по-високата им добавена стойност, износът и вносът на първични материали и материали не престават да преобладават в структурата на външната търговия. Данните сочат, че през 2022 година износът на оръжия, боеприпаси и техните елементи и такъми възлиза на 1.455 милиарда евро, а цената на осъществения експорт на електрическа сила нараства със 146%. Очаква се производството и износът на военна продукция и електрическа енергия да продължат да противодействат на спада на външното търсене на България и през 2023 година

От Института за стопански проучвания означават също, че 2022 година се характеризира със опазване на интензивните темпове на кредитиране на фона на към момента умереното повдигане на лихвените проценти. През 2023 година се чака известна смяна в положението на финансовия бранш в страната, защото протичащите

промени на средата основават условия за повишаване на каузи на необслужваните заеми, а оттова и за напредък на провизиите и намаляване на индикаторите за доходност в банковия бранш.

Средносрочната прогноза е, че вътрешното търсене последователно ще се възвръща до 2025 година, до момента в който приносът на външното търсене в икономическия напредък ще остане негативен. Очаква се инфлацията да бъде по-висока от нормалната през последните години, а безработицата - на същите равнища и даже леко да се намали през идващите 2 години. Според икономистите от Българска академия на науките разкриването на нови работни места ще понижи фрапантно въздействието си върху темповете на стопански напредък. Те считат, че неизпълнението на към този момент поети задължения, в това число по ПВУ, може да докара до по-висок бюджетен недостиг и по-голяма потребност от външно финансиране, което би отсрочило участието на България в Еврозоната и след 2025 г.

https://www.actualno.com/economy/ikonomistite-na-ban-kazaha-kakvo-shte-se-sluchi-sled-priemaneto-na-evroto-news_2016605.html

Икономистите на БАН казаха какво ще се случи след приемането на еврото

18.07.2023 17:11 1305

Трудното постигане на консенсус по важни за страната въпроси създава рискове за изпълнението на вече поети ангажменти, в т.ч. и по Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ), което може да доведе до по-висок бюджетен дефицит и до отлагане приемането на еврото и след 2025 г., се казва в Годишния доклад за икономическо развитие и политики

Колкото по-подготвена е страната ни, толкова по-големи ползи би реализирала и по-малко предизвикателства би срещнала тя при бъдещото си присъединяване към еврозоната. Това е основната теза в редовния Годишен доклад „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“ на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките с тема на фокус: „Еврозоната и присъединяваща се България“.

Фокусът в доклада разглежда в съпоставителен план икономическите резултати и провежданите политики в еврозоната през първите 20 години от въвеждането на еврото в реално парично обращение, както и опитът на 2 групи страни от ЕС – балтийските държави: Естония, Латвия и Литва, които са членки на еврозоната, и страните с дерогация: Полша, Чехия, Унгария и Румъния, които имат потенциал, но към момента се въздържат от членство.

Анализът на икономистите от БАН на приелите еврото след финансово-икономическата криза от 2008 г. страни показва, че не се наблюдават сериозни инфлационни сътресения, което подкрепя тезата, че изборът на момента за присъединяване е важен както в краткосрочен, така и в дългосрочен план. Опитът на

Полша, Чехия, Унгария и Румъния пък е, че част от очакваните ползи могат да се реализират и извън еврозоната - засилване на интеграцията на икономиката, синхронизиране на икономическия цикъл, по-голям приток на преки чуждестранни инвестиции, валутна стабилност, разширен достъп на домакинствата и фирмите до по-евтин ресурс, по-висока стабилност на финансовия сектор, поради разширяване на източниците за финансирането, валутна стабилност и др.

Икономистите са категорични, че приемането на единната валута в България предполага определени ползи, но не трябва да се пренебрегва фактът, че този процес може да доведе до определени сътресения и рискове, ако икономиката ни не е готова.

Прогнози за икономиката

Годишният доклад на учените от ИИИ разглежда още състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през 2022 г. и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2025 г. Според авторите икономическият растеж през 2022 г. се е забавил до 3.4% при реализиран рекорден реален растеж на БВП от 7.6% през 2021 г. Забавянето на икономическата активност през м.г. се дължи на влошаването на икономическата обстановка в регионален и световен план, следствие на военния конфликт в Украйна, последвалите икономически санкции срещу Русия, както и предприетите строги протиепидемични мерки в Китай, което предизвиква затруднения и прекъсвания във веригите на доставки на стоки и суровини. Икономическата обстановка през първото тримесечие на 2023 г. изглежда благоприятна при наличието на нисък прираст на индикатора за бизнес климата, смятат учените.

Годишната инфлация през 2022 г. възлиза на 14.3%, което е една от основните причини да се отложи оценката на готовността на страната ни за присъединяване към еврозоната, става ясно от Доклада. Сред факторите с най-голям принос за ускоряването на цените са поскъпването на основните енергоизточници и селскостопанските продукти на международните пазари, както и високите цени на международните превози. Според учените през първото тримесечие на 2023 г. инфлацията се е забавила поради низходящата динамика на цените на енергийните стоки и останалите суровини на международните пазари. Очаква се инфлацията да остане по-висока в краткосрочен план, въпреки провежданата рестриктивна парична политика от водещите централни банки в световен план и повишаването на задължителните минимални резерви от БНБ, което ще се дължи на действието на вътрешни проинфлационни фактори.

Пазарът на труда

Основните параметри на пазара на труда - икономическа активност, заетост и безработица, през 2022 г. се възстановяват до нивата си преди пандемията от COVID-19. Безработицата възлиза на 4.3%, като след 2-годишен спад работната сила нараства, а при показателите за заетостта се регистрират най-добри стойности за последните 2 десетилетия, анализират икономистите от БАН. Според тях намаляване на заетите лица се отчита единствено във възрастовата група 25-34 години, което трайно я отличава като рискова. Неблагоприятната демографска ситуация в страната все повече оказва ефект върху пазара на труда. Натискът за увеличаване на доходите от труд ще продължи да нараства, надминавайки растежа на производителността на труда, като

през 2022 г. България заема водещо място в ЕС по нарастване на средната работна заплата, се казва в Доклада.

Фискалната политика

Фискалната политика през 2022 г. се определя от високата ценова динамика, при която по-високите реализирани бюджетни приходи са насочени към мерки за компенсиране на намаляващата покупателна способност на домакинствата и за разширяване на по-ниските ставки на ДДС за бизнеса, което рискува устойчивостта на бюджетните приходи. Анализът на икономистите сочи, че приходите от данък печалба отчитат изпреварващ темп на растеж в резултат от възстановената икономическа активност, а приходите от данъка върху доходите на физическите лица нарастват с 10% на годишна база, следствие на предприетите антикризисни правителствени мерки за преодоляване на спада в заетостта и доходите, и постепенното възстановяване на икономическата активност. Според учените годишният прираст на постъпленията от косвени данъци се дължи на премахването на ограничителните мерки във връзка с пандемията от COVID-19 и увеличеното вътрешно потребление и вноса, а на неданъчните - на увеличените приходи на фонд „Сигурност на електроенергийната система“. В този смисъл очакванията за ускорено изпълнение на европейските инвестиционни проекти за програмния период на ЕС за 2014-2020 г. не се оправдават, което поставя под риск фискалната позиция за 2023 г.

Забавянето на промените в националното законодателство, свързани с НПВУ, е съществен риск пред изпълнението на заложените инвестиционни проекти и капиталовата програма на правителството, категорични са учените. Според тях правителствените субсидии под формата на компенсации за високите енергийни цени, както и разходите за социално осигуряване, подпомагане и грижи, продължават да нарастват през 2022 г. и все повече поставят в риск запазването на фискалната стабилност. Въпреки че държавният дълг е нисък, фискалната предпазливост е препоръчителна предвид натиска върху публичните финанси и необходимостта от запазване на фискални буфери при високата икономическа несигурност в регионален и световен план, става ясно от Доклада.

Предварителните данни за изпълнението на консолидираната фискална програма за първите четири месеца на 2023 г. показват влошаване на бюджетното салдо с 1.1 млрд. лв. поради по-ниските постъпления от данъци спрямо направените бюджетни разходи, смятат икономистите. Затова и препоръката им е в предложението Закон за държавния бюджет за 2023 г. подкрепящите мерки за бизнеса да отпаднат, а отчисляването на дивидентите на държавните предприятия към бюджета да не са в пълен размер, защото това ще възпрепятства реинвестирането на остатъка от печалбата.

Външнотърговски отношения

Анализът на външнотърговските отношения на България през 2022 г. показва, че в ниска степен се реализират предимствата, произтичащи от нарастването на цените в световен мащаб, което издава структурна невъзможност на икономиката ни да се адаптира към по-високо технологично производство и респективно износ. Въпреки че делът на инвестиционните стоки нараства, което е положителна тенденция предвид по-високата им добавена стойност, износът и вносът на суровини и материали

продължават да доминират в структурата на външната търговия, смятат учените. И посочват, че през 2022 г. износът на оръжия, муниципии и техните части и принадлежности възлиза на 1.455 млрд. евро, а стойността на реализирания износ на електрическа енергия нараства със 146%. Очакванията са производството и износът на военна продукция и електроенергия да продължат да противодействат на спада на външното търсене на България и през 2023 г.

2022 г. се характеризира със запазване на интензивните темпове на кредитиране на фона на все още умереното вдигане на лихвените проценти, отчитат учените от ИИИ. Очакванията им са през 2023 г. да настъпи известна промяна в състоянието на финансовия сектор в страната, тъй като протичащите изменения на средата създават условия за нарастване на дела на необслужваните кредити, а оттам и до растеж на провизиите и понижение на показателите за рентабилност в банковия сектор.

Средносрочната прогноза на ИИИ при БАН е, че вътрешното търсене постепенно ще се възстановява до 2025 г., докато приносът на външното търсене в икономическия растеж ще остане отрицателен. Очаква се инфлацията да бъде по-висока от обичайната през последните години, а безработицата - на същите нива и дори леко да се понижи през следващите 2 години. Разкриването на нови работни места ще намали драстично влиянието си върху темповете на икономически растеж, смятат учените. Според тях неизпълнението на вече поети ангажименти, в т.ч. и по НПВУ, може да доведе до по-висок бюджетен дефицит и по-голяма нужда от външно финансиране, което би отложило членството на България в еврозоната и след 2025 г.

<https://manager.bg/%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D0%BA%D0%B0/ban-kolkoto-po-podgotvena-e-balgaria-tolkova-po-golemi-polzi-ste-imame-pri-prisaedinavaneto-kam-evrozonata>

БАН: Колкото по-подготвена е България, толкова по-големи ползи ще имаме при присъединяването към еврозоната

Колкото по-подготвена е страната ни, толкова по-големи ползи би реализирала и по-малко предизвикателства би срещнала тя при бъдещото си присъединяване към еврозоната. Това е основната теза в редовния Годишен доклад "Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания" на [Института за икономически изследвания](#) (ИИИ) при Българската академия на науките с тема на фокус: "Еврозоната и присъединяваща се България".

В доклада се казва още, че трудното постигане на консенсус по важни за страната въпроси създава рискове за изпълнението на вече поети ангажименти, в това число и по Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ), което може да доведе до по-висок бюджетен дефицит и до отлагане приемането на еврото и след 2025 година.

Подкрепящите мерки за бизнеса да отпаднат

Предварителните данни за изпълнението на консолидираната фискална програма за първите четири месеца на 2023 г. показват влошаване на бюджетното салдо с 1,1 млрд. лв. поради по-ниските постъпления от данъци спрямо направените бюджетни разходи, смятат икономистите от БАН. Затова и препоръката им е в предложението Закон за държавния бюджет за 2023 г. подкрепящите мерки за бизнеса да отпаднат, а отчисляването на дивидентите на държавните предприятия към бюджета да не са в пълен размер, защото това ще възпрепятства реинвестирането на остатъка от печалбата.

Фокусът в доклада, цитиран от БТА, разглежда в съпоставителен план икономическите резултати и провежданите политики в еврозоната през първите 20 години от въвеждането на еврото в реално парично обращение, както и опитът на 2 групи страни от ЕС - балтийските държави: Естония, Латвия и Литва, които са членки на еврозоната, и страните с дерогация: Полша, Чехия, Унгария и Румъния, които имат потенциал, но към момента се въздържат от членство.

Анализът на икономистите от БАН на приелите еврото след финансово-икономическата криза от 2008 г. страни показва, че не се наблюдават сериозни инфлационни сътресения, което подкрепя тезата, че изборът на момента за присъединяване е важен както в краткосрочен, така и в дългосрочен план. Опитът на Полша, Чехия, Унгария и Румъния пък е, че част от очакваните ползи могат да се реализират и извън еврозоната - засилване на интеграцията на икономиката, синхронизиране на икономическия цикъл, по-голям приток на преки чуждестранни инвестиции, валутна стабилност, разширен достъп на домакинствата и фирмите до по-евтин ресурс, по-висока стабилност на финансовия сектор, поради разширяване на източниците за финансирането, валутна стабилност и др.

Приемането на еврото в България предполага определени ползи

Икономистите са категорични, че приемането на единната валута в България предполага определени ползи, но не трябва да се пренебрегва фактът, че този процес може да доведе до определени сътресения и рискове, ако икономиката ни не е готова.

Миналата година се характеризира със запазване на интензивните темпове на кредитиране на фона на все още умереното вдигане на лихвените проценти, отчитат учените от ИИИ. Очакванията им са през 2023 г. да настъпи известна промяна в състоянието на финансовия сектор в страната, тъй като протичащите изменения на средата създават условия за нарастване на дела на необслужваните кредити, а оттам и до растеж на провизиите и понижение на показателите за рентабилност в банковия сектор.

Вътрешното търсене постепенно ще се възстановява до 2025 г.

Средносрочната прогноза на учените от БАН е, че вътрешното търсене постепенно ще се възстановява до 2025 г., докато приносът на външното търсене в икономическия растеж ще остане отрицателен. Очаква се инфлацията да бъде по-висока от обичайната през последните години, а безработицата - на същите нива и дори леко да се понижи през следващите 2 години. Разкриването на нови работни места ще намали драстично влиянието си върху темповете на икономически растеж, смятат учените. Според тях неизпълнението на вече поети ангажменти, в т.ч. и по НПВУ, може да доведе до по-висок бюджетен дефицит и по-голяма нужда от външно финансиране, което би отложило членството на България в еврозоната и след 2025 г.

<https://topvesti.bg/c/pYeMblkBXwOHaKjipnlx/2023-07-19/ban-polzi-ot-evroto-samo-ako-sme-podgotveni>

<https://www.24chasa.bg/biznes/article/14930102>

БАН: Ползи от еврото само ако сме подготвени

[Христо Николов](#)

19.07.2023 06:30 5160

БАН

Колкото по-подготвена е страната ни за приемане на еврото, толкова повече ползи ще има от присъединяването ни към еврозоната. Това е основната теза в редовния годишен доклад на Икономическия институт на БАН, публикуван във вторник.

Учените от академията са направили сравнителен анализ на икономическите резултати на страните от еврозоната и членките на ЕС, които не са приели още единната европейска валута. Той показва, че в страните, възприели еврото след 2008 г., няма сериозни инфлационни сътресения. Но в същото време този процес **може да доведе до**

определени сътресения и рискове, ако икономиката ни не е готова за него, пише в доклада.

Според тях например липсата на национално съгласие по някои реформи води до неизпълнение на вече поети ангажменти по националния план за възстановяване и устойчивост. Това от своя страна може да доведе до по-висок бюджетен дефицит и по-голяма нужда от външно финансиране, което би отложило членството на България в еврозоната и след 2025 г.

Докладът на учените предлага подкрепящите мерки за бизнеса да отпаднат при приемането на бюджета, а дивидентите на държавните предприятия да не се изземват в пълен размер, както предлага финансовият министър Асен Василев. Причината е, че според предварителните данни за изпълнението на бюджета за първите месеци на 2023 г. има влошаване на бюджетното салдо с 1,1 млрд. лв. поради по-ниските постъпления от данъци спрямо направените бюджетни разходи.

Освен това според тях компенсациите за високите енергийни цени, както и разходите за социално осигуряване, подпомагане и грижи продължават да нарастват през 2022 г. и все повече поставят в риск запазването на фискалната стабилност, въпреки че държавният дълг все още е нисък.

В доклада се препоръчва фискална предпазливост

и оставяне на буфери заради високата икономическа несигурност в региона и в света.

Учените споделят и опасенията, че съществува риск от неизпълнение на европейските инвестиционни проекти, включени в оперативните програми за отминалия вече бюджетен период 2014-2020 г., които трябва окончателно да се довършат и отчетат до края на 2023 г.

<https://www.24chasa.bg/mneniya/article/14923415>

Доц. Димитър Златинов: Румъния ни изпреварва не само по доходи

Павлета Давидова

18.07.2023 08:00 11508

Доц. Димитър Златинов

- **Необлагаем минимум и стимули бизнесът да инвестира ще вдигнат данъчните приходи**
- **Липсата на инвестиции вече е структурен проблем за България**
- **Дори и да има работници, те не са пригодни да работят**
- **Колкото по-подготвена е страната ни при присъединяване към еврозоната, толкова по-големи ще са ползите и по-малки рисковете, коментира доц. Златинов от Института за икономически изследвания при БАН**

- Доц. Златинов, миналата година Институтът за икономически изследвания при БАН предвеща стагфлация и забавяне на икономическия растеж до 2%. Оправдаха ли се тези прогнози и какво повлия на крайния резултат?

- Очакванията ни за съчетаване на висока инфлация и нисък икономически растеж за 2022 г. се основаваха на непредвидимостта на външната среда и продължаващото тогава ускоряване на цените на енергийните ресурси и храните в световен план. Целта ни беше да предупредим до какви негативи върху икономиката могат да доведат тези процеси. Редица фактори обаче повлияха този сценарий да бъде избегнат. В глобален план можем да посочим повишаването на лихвите на водещите централни банки, свиването на вътрешното търсене в Китай, постепенното нормализиране на доставките на суровини и материали, а не на последно място и относително високите температури през зимата. Запазването на активната разходна политика на правителството през годината също не позволи рязко ограничаване на потреблението в страната, а оттам и се реализира относително по-висок икономически растеж. Но оправда очакванията ни средногодишната инфлация да е между 13 и 14% през 2022 г.

- Какви са очакванията ви отгук насетне? Управляващите разчитат изключително много на Националния план за възстановяване и устойчивост. До какво би довела ситуация, в която не успеем да изпълним някои от поетите ангажименти?

- До края на 2023 г. и в средносрочна перспектива до 2025 г. очакваме свиване на външното търсене на българска продукция, поради което в годишния ни доклад правим анализ на външноикономическото състояние на основните ни търговски партньори – Германия, Румъния, Италия, Гърция и Турция. Обръщаме внимание на рисковете пред фискалната стабилност на страната при допълнително забавяне на изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост и силното свиване на капиталовите разходи, което ограничава потенциала за растеж. Липсата на инвестиции в страната се очертава като структурен проблем и това е изключително тревожно. Вътрешните инвестиции си остават свити, наблюдава се изтичане на капитал от страната, чуждестранните инвестиции трудно надхвърлят 3% от БВП през последните години. В такава среда бързото изпълнение на заложените проекти в плана не само ще доведе до икономически растеж, но ще минимизира рисковете за бюджета, ако се наложи с национални средства да се компенсира загубеното европейско финансиране поради неизпълнение на ангажиментите.

- Кабинетът “Денков” представи бюджет с 3% дефицит. Обещаха да няма промяна в данъците и да не се ограничават социалните плащания. Реалистични ли са тези параметри?

- Отдавна отстояваме позицията, че промени в данъчното облагане трябва да се основават на цялостна визия за структурата на данъчната система в страната и не могат да се използват като антикризисен инструмент. Провеждането на данъчна политика, насочена към диференциране на данъчните ставки с предимно секторни ефекти, какъвто беше случаят с намаляването на някои ставки на ДДС, създава непропорционални рискове пред фискалната стабилност.

Приходите от социално- и здравноосигурителни вноски почти се изравняват с постъпленията от ДДС и двете заедно формират над 60% от данъчните приходи, докато данъците върху доходите на физическите лица и печалбата са трайно около 20%. Това е индикатор за неустойчивост на приходната страна на бюджета.

От другата страна над 40% от разходите на правителството отиват за социално осигуряване, подпомагане и грижи. При социалните разходи на правителството се проявява висока обществена чувствителност и трудно би се приело последващо съкращаване, а без създаването на производствен и инвестиционен капацитет за осигуряване на доходи и бюджетни приходи алтернативата е по-високо външно финансиране и задлъжняване. Едно възможно решение според нас е да се въведе необлагаем данъчен минимум върху доходите на най-уязвимите групи физически лица, докато подкрепата за бизнеса вместо под формата на намаляване на данъчни ставки и отпускане на субсидии следва да е насочена към подобряване на бизнес средата и намаляване на административната тежест. Бизнесът има нужда от силни инвестиционни стимули. Това ще позволи и по-високи данъчни приходи, и възможности за стимулиране на вътрешното търсене чрез по-високи доходи, а правителството ще си влезе в обичайната роля на регулатор, а не на инициатор на икономическите процеси.

- Стабилизира ли се пазарът на труда след пандемията? Бизнесът все по-често алармира, че не достига работна сила, има ли основания?

- Относително по-консервативната оценка на Института за икономически изследвания при БАН за задържане на безработицата около 4% в средносрочна перспектива се базира на анализ на основни параметри на пазара на труда и дългосрочните рискове, произтичащи от негативните демографски промени и изоставането в развиването на ключови умения в работниците. За нас това е структурен проблем за икономиката. Липсата на дигитални умения все повече се очертава като ограничител на заетостта и вече не стои толкова въпросът, че демографският срив в страната води до липса на работници и служители, а че дори и да ги има, те не са пригодни за работа в съвременни условия. Това е особено валидно за младежите, които не работят и не учат, които са над 15%.

<https://sever.bg/%D0%91%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81/%D0%91%D0%90%D0%9D-%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%B7%D0%B8-%D0%BE%D1%82-%D0%B5%D0%B2%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%BE-%D1%81%D0%B0%D0%BC%D0%BE-%D0%B0%D0%BA%D0%BE-%D1%81%D0%BC%D0%B5-%D0%BF%D0%BE%D0%B4%D0%B3%D0%BE%D1%82%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D0%B8- I.a c.23345 i.707327.html>

БАН: Ползи от еврото само ако сме подготвени

по статията работи: [Sever.bg](https://sever.bg) | 19.07.2023 | 06:57

bas.bg

Колкото по-подготвена е страната ни за приемане на еврото, толкова повече ползи ще има от присъединяването ни към еврозоната. Това е основната теза в редовния годишен доклад на Икономическия институт на БАН, публикуван във вторник.

Учените от академията са направили сравнителен анализ на икономическите резултати на страните от еврозоната и членките на ЕС, които не са приели още единната европейска валута. Той показва, че в страните, възприели еврото след 2008 г., няма сериозни инфлационни сътресения. Но в същото време този процес може да доведе до определени сътресения и рискове, ако икономиката ни не е готова за него, пише в доклада.

Според тях например липсата на национално съгласие по някои реформи води до неизпълнение на вече поети ангажменти по националния план за възстановяване и устойчивост. Това от своя страна може да доведе до по-висок бюджетен дефицит и по-голяма нужда от външно финансиране, което би отложило членството на България в еврозоната и след 2025 г.

Докладът на учените предлага подкрепящите мерки за бизнеса да отпаднат при приемането на бюджета, а дивидентите на държавните предприятия да не се изземват в пълен размер, както предлага финансовият министър Асен Василев. Причината е, че според предварителните данни за изпълнението на бюджета за първите месеци на 2023 г. има влошаване на бюджетното салдо с 1,1 млрд. лв. поради по-ниските постъпления от данъци спрямо направените бюджетни разходи.

Освен това според тях компенсациите за високите енергийни цени, както и разходите за социално осигуряване, подпомагане и грижи продължават да нарастват през 2022 г. и все повече поставят в риск запазването на фискалната стабилност, въпреки че държавният дълг все още е нисък.

В доклада се препоръчва фискална предпазливост и оставяне на буфери заради високата икономическа несигурност в региона и в света.

Учените споделят и опасенията, че съществува риск от неизпълнение на европейските инвестиционни проекти, включени в оперативните програми за отминалия вече бюджетен период 2014-2020 г., които трябва окончателно да се довършат и отчетат до края на 2023 г., пише "24 часа".

<https://www.cross.bg/evroto-evrozonata-plan-1724508.html>

Доклад: Липсата на консенсуси по важни теми може да забави приемането на еврото

19 Юли 2023 | 08:13

Документът е изготвен от Института за икономически изследвания при БАН

/КРОСС/ Трудното постигане на консенсус по важни за страната въпроси създава рискове за изпълнението на вече поети ангажименти, включително и по Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ). Това може да доведе до по-висок бюджетен дефицит и до отлагане приемането на еврото и след 2025 г. Това се казва в редовния годишния доклад "Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания" на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките.

Колкото по-подготвена е страната ни, толкова по-големи ползи би реализирала и по-малко предизвикателства би срещнала при бъдещото си присъединяване към еврозоната, гласи още докладът.

Предварителните данни за изпълнението на консолидираната фискална програма за първите четири месеца на 2023 г. показват влошаване на бюджетното салдо с 1,1 млрд. лв. поради по-ниските постъпления от данъци спрямо направените бюджетни разходи,

смятат икономистите. Затова и препоръката им е в предложението Закон за държавния бюджет за 2023 г. подкрепящите мерки за бизнеса да отпаднат, а отчисляването на дивидентите на държавните предприятия към бюджета да не са в пълен размер. Това, според тях, ще възпрепятства реинвестирането на остатъка от печалбата.

Фокусът в доклада разглежда в съпоставителен план икономическите резултати и провежданите политики в еврозоната през първите 20 години от въвеждането на еврото в реално парично обращение. Засегнат е и опитът на две групи страни от ЕС - балтийските държави Естония, Латвия и Литва, които са членки на еврозоната, и страните с дерогация - Полша, Чехия, Унгария и Румъния, които имат потенциал, но към момента се въздържат от членство.

<https://bunt.bg/%D0%B1%D0%B0%D0%BD-%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D0%B7%D0%B8-%D0%BE%D1%82-%D0%B5%D0%B2%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%BE-%D1%81%D0%B0%D0%BC%D0%BE-%D0%B0%D0%BA%D0%BE-%D1%81%D0%BC%D0%B5-%D0%BF%D0%BE%D0%B4%D0%B3%D0%BE%D1%82/>

БАН: Ползи от еврото само ако сме подготвени

[bunt](#) юли 19, 2023

Колкото по-подготвена е страната ни за приемане на еврото, толкова повече ползи ще има от присъединяването ни към еврозоната. Това е основната теза в редовния годишен доклад на Икономическия институт на БАН, публикуван във вторник.

Учените от академията са направили сравнителен анализ на икономическите резултати на страните от еврозоната и членките на ЕС, които не са приели още единната европейска валута. Той показва, че в страните, възприели еврото след 2008 г., няма сериозни инфлационни сътресения. Но в същото време този процес **може да доведе до определени сътресения и рискове**, ако икономиката ни не е готова за него, пише в доклада.

Според тях например липсата на национално съгласие по някои реформи води до неизпълнение на вече поети ангажименти по националния план за възстановяване и устойчивост. Това от своя страна може да доведе до по-висок бюджетен дефицит и по-голяма нужда от външно финансиране, което би отложило членството на България в еврозоната и след 2025 г.

Докладът на учените предлага подкрепящите мерки за бизнеса да отпаднат при приемането на бюджета, а дивидентите на държавните предприятия да не се изземват в пълен размер, както предлага финансовият министър Асен Василев. Причината е, че според предварителните данни за изпълнението на бюджета за първите месеци на 2023 г. има влошаване на бюджетното салдо с 1,1 млрд. лв. поради по-ниските постъпления от данъци спрямо направените бюджетни разходи.

Освен това според тях компенсациите за високите енергийни цени, както и разходите за социално осигуряване, подпомагане и грижи продължават да нарастват през 2022 г. и все повече поставят в риск запазването на фискалната стабилност, въпреки че държавният дълг все още е нисък.

В доклада се препоръчва фискална предпазливост и оставяне на буфери заради високата икономическа несигурност в региона и в света.

Учените споделят и опасенията, че съществува риск от неизпълнение на европейските инвестиционни проекти, включени в оперативните програми за отминалия вече бюджетен период 2014-2020 г., които трябва окончателно да се довършат и отчетат до края на 2023 г.

<https://3e-news.net/bg/a/view/45446/ikonomistite-na-ban-kolkoto-podgotvena-e-byulgarija-tolkova-po-golemi-polzi-shte-imame-ot-prisyedinjavaneto-kym-evrozonata>

Икономистите на БАН: Колкото по-подготвена е България, толкова по-големи ползи ще имаме от присъединяването към еврозоната

Трудното постигане на консенсус по важни за страната въпроси създава рискове за изпълнението на вече поети ангажменти и до оплагане приемането на еврото и след 2025 г., предупреждават от Института за икономически изследвания на БАН

Икономика / България, Финанси 09:45 ч.

Икономистите на БАН: Колкото по-подготвена е България, толкова по-големи ползи ще имаме от присъединяването към еврозоната

Трудното послание на консенсус по важни за страната въпроси създава рискове за изпълнението на вече поети ангажименти и го омалява приемането на еврото и след 2025 г., предупреждават от Института за икономически изследвания на БАН

Икономика | България | Финанси | 09:43 ч.

328

Колкото по-подготвена е страната ни, толкова по-големи ползи би реализирала и по-малко предизвикателства би срещала тя при бъдещото си присъединяване към еврозоната. Това е основната теза в редовния **Годишен доклад „Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания“** на Института за икономически изследвания (ИИИ) при Българската академия на науките с тема на фокус: **„Еврозоната и присъединяваща се България“**.

Фокусът в доклада разглежда в съпоставителен план икономическите резултати и провежданите политики в еврозоната през първите 20 години от въвеждането на еврото в реално парично обращение, както и опитът на 2 групи страни от ЕС – балтийските държави: Естония, Латвия и Литва, които са членки на еврозоната, и страните с дерогация: Полша, Чехия, Унгария и Румъния, които имат потенциал, но към момента се въздържат от членство.

Анализът на икономистите от БАН на прилетите евро след финансово-икономическата криза от 2008 г. страни показва, че не се наблюдават сериозни инфлационни сътресения, което подкрепя тезата, че изборът на момента за присъединяване е важен както в краткосрочен, така и в дългосрочен план. Опитът на Полша, Чехия, Унгария и Румъния пък е, че част от очакваните ползи могат да се реализират и извън еврозоната – засилване на интеграцията на икономиката, синхронизиране на икономическия цикъл, по-голям приток на преки чуждестранни инвестиции, валутна стабилност, разширен достъп на домокинствата и фирмите до по-евтин ресурс, по-висока стабилност на финансовия сектор, поради разширяване на източниците за финансиране, валутна стабилност и др.

Икономистите са категорични, че приемането на единната валута в България предполага определени ползи, но не трябва да се пренебрегва фактът, че този процес може да доведе до определени сътресения и рискове, ако икономиката ни не е готова.

Годишният доклад на учените от ИИИ разглежда още състоянието и развитието на глобалната и националната икономика през 2022 г. и представя прогнозни оценки за икономическото развитие в средносрочен план до 2025 г.

Според авторите, **икономическият растеж през 2022 г. се е забавил до 3.4% при реализиран рекорден реален растеж на БВП от 7.6% през 2021 г.** Забавянето на икономическата активност през м. г. се дължи на влошаването на икономическата обстановка в регионален и световен план, следствие на военния конфликт в Украйна, последвалите икономически санкции срещу Русия, както и предприетите строги противоепидемични мерки в Китай, което предизвика затруднения и преследвания във веригите на доставки на стоки и суровини. Икономическата обстановка през първото тримесечие на 2023 г. изглежда благоприятна при наличното на нисък прираст на индикатора за бизнес климата, смятат учените.

Годишната инфлация през 2022 г. възлиза на 14.3%, което е една от основните причини да се отложи оценката на готовността на страната ни за присъединяване към еврозоната, става ясно от Доклада. Сред факторите е най-голям принос за ускоряването на цените са поскъпването на основните енергийни стоки и самостоятелните продукти на международните пазари, както и високите цени на международните превози. Според учените през първото тримесечие на 2023 г. инфлацията се е забавила поради нискощадната динамика на цените на енергийните стоки и останалите суровини на международните пазари. Очаква се инфлацията да остане по-висока в краткосрочен план, въпреки провежданата рестриктивна парична политика от водещите централни банки в световен план и повишаването на задължителните минимални резерви от ЕНБ, което ще се дължи на действието на вътрешни проинфлационни фактори.

Основните параметри на пазара на труда – икономическа активност, заетост и безработица, през 2022 г. се възстановяват до нивата си преди пандемията от COVID-19. Безработицата възлиза на 4.3%, като след 2-годишен спад работната сила нараства, а при показателите за заетостта се регистрират най-добри стойности за последните 2 десетилетия, анализират икономистите от БАН. Според тях намаляване на заетите лица се отчита единствено във възрастовата група 25-34 години, което трайно я отличава като рискова. Неблагоприятната демографска ситуация в страната все повече оказва ефект върху пазара на труда. Натиска за увеличаване на доходите от труд ще продължи да нараства, надминавайки растежа на производителността на труда, като през 2022 г. България заема водещо място в ЕС по нарастване на средната работна заплата, се казва в Доклада.

Фискалната политика през 2022 г. се определя от високата ценова динамика, при която по-високите реализирани бюджетни приходи са насочени към мерки за компенсиране на намаляващата покупателна способност на домокинствата и за разширяване на пенсионните ставки на ДДС за бизнеса, което рискува устойчивостта на бюджетните приходи. Анализът на икономистите сочи, че приходите от данък печалба отчитат изстрелващ темп на растеж в резултат от възстановяването на икономическа активност, а приходите от данъка върху доходите на физическите лица нарастват с 10% на годишна база, следствие на предприетите антикризисни правителствени мерки за преодоляване на спада в заетостта и доходите, и постепенното възстановяване на икономическата активност.

Според учените, **годишният прираст на постелените от косвени данъци** се дължи на премахането на ограничителните мерки във връзка с пандемията от COVID-19 и увеличеното вътрешно потребление и внос, а на надмъчването – на увеличените приходи на фонд „Сигурност на електроенергийната система“. В този смисъл очакванията за ускорено изпълнение на европейските инвестиционни проекти за програмния период на ЕС за 2014-2020 г. не се оправдават, което поставя под риск фискалната позиция за 2023 г.

Забавянето на промените в националното законодателство, свързани с НРВЗ, е съществено риск пред изпълнението на заложените инвестиционни проекти и капиталовата програма на правителството, което хитрино си учение. Според тях правителствените субсидии под формата на компенсации за високите енергийни цени, както и разходите за социално осигуряване, подпомагане и грижи, продължават да нарастват през 2022 г. и все повече поставят в риск запазването на фискалната стабилност. Въпреки че държавният дълг е нисък, фискалната предпазливост е препоръчителна предвид натиска върху публичните финанси и необходимостта от запазване на фискални буфери при високата икономическа несигурност в регионален и световен план, става ясно от Доклада.

Предварителните данни за изпълнението на консолидираната фискална програма за първите четири месеца на 2023 г. показват влошаване на бюджетното салдо с 1.1 млрд. лв. поради по-ниските постъпления от данъци спрямо направените бюджетни разходи, смятат икономистите. Затова и препоръчват им е в предложени Закон за държавния бюджет за 2023 г. подкрепящите мерки за бизнеса да отпадат, а отчисляването на дивидентите на държавните предприятия към бюджета да не са в пълен размер, защото това ще възпрепятства реинвестирането на остатъка от печалбата.

Анализът на външнотърговските отношения на България през 2022 г. показва, че в ниска степен се реализират предимствата, произтичащи от нарастването на цените в световен мащаб, което издава структурна невъзможност на икономиката ни да се адаптира към по-високо технологично производство и респективно износ. Въпреки че дялът на инвестиционните стоки нараства, което е положителна тенденция предвид по-високата им добавена стойност, износът и вносът на суровини и материали продължават да доминират в структурата на външната търговия, смятат учените. И посочват, че през 2022 г. износът на оръжия, муниции и техните части и

Най-четени

ЕСО: Възможно е да се стане го црус на ВЕИ енергия от България

Индустрии на фокус

България / Индурия на фокус | 20 ноем 2023 | 4276

Земният преход в мекката индустрия е осени с препитави, нулжи е роаоц от ЕС и държавата

Индустрии на фокус

България / Индурия на фокус | 22 ноем 2023 | 3822

Цените на електроенергията във Финландия се спаднаха със 75%, след като страната вложи нолбата си АЕЦ в действие

Индустрии на фокус

България / Индурия на фокус | 17 ноем 2023 | 3465

Последни

Рфортните Аели моаат аз да обернат САЩ и Китай в борбата с климатичните промени

Климата | Европа преед, Саят | 19:52 ч.

Побеждете европейски фондова индустрия се повишава в средн, подкрепени от забавяването се инфлация в еврозоната

Финанси

Икономика | Саят, Финанси | 19:51 ч.

Европейският министре Радковорите с ЕЕГ за оборудването в „Келекс“ са замразени, но не профитират

АЕЦ

Европейска | България | 18:23 ч.

БАН: Ползи от еврото само ако сме подготвени

от Христо Николов - 19 юли

БАН

Колкото по-подготвена е страната ни за приемане на еврото, толкова повече ползи ще има от присъединяването ни към еврозоната. Това е основната теза в редовния годишен доклад на Икономическия институт на БАН, публикуван във вторник.

Учените от академията са направили сравнителен анализ на икономическите резултати на страните от еврозоната и членките на ЕС, които не са приели още единната европейска валута. Той показва, че в страните, възприели еврото след 2008 г., няма сериозни инфлационни сътресения. Но в същото време този процес **може да доведе до определени сътресения и рискове**, ако икономиката ни не е готова за него, пише в доклада.

Според тях например липсата на национално съгласие по някои реформи води до неизпълнение на вече поети ангажменти по националния план за възстановяване и устойчивост. Това от своя страна може да доведе до по-висок бюджетен дефицит и по-голяма нужда от външно финансиране, което би отложило членството на България в еврозоната и след 2025 г.

Докладът на учените предлага подкрепящите мерки за бизнеса да отпаднат при приемането на бюджета, а дивидентите на държавните предприятия да не се изземват в пълен размер, както предлага финансовият министър Асен Василев. Причината е, че според предварителните данни за изпълнението на бюджета за първите месеци на 2023 г. има влошаване на бюджетното салдо с 1,1 млрд. лв. поради по-ниските постъпления от данъци спрямо направените бюджетни разходи.

Освен това според тях компенсациите за високите енергийни цени, както и разходите за социално осигуряване, подпомагане и грижи продължават да нарастват през 2022 г. и все повече поставят в риск запазването на фискалната стабилност, въпреки че държавният дълг все още е нисък.

В доклада се препоръчва фискална предпазливост и оставяне на буфери заради високата икономическа несигурност в региона и в света.

Учените споделят и опасенията, че съществува риск от неизпълнение на европейските инвестиционни проекти, включени в оперативните програми за отминалия вече бюджетен период 2014-2020 г., които трябва окончателно да се довършат и отчетат до края на 2023 г.